

Sygn. akt IX U 29/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołania J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 15 listopada 2017 r. nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. M. prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 01 czerwca 2017r. do 31 grudnia 2017r.,
- oddala odwołanie w pozostałej części.

Sędzia

Sygn. akt IX U 29/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił J. M. prawa do ekwiwalentu pieniężnego za rok 2017, gdyż prawo do renty rodzinnej nabyła od 01.06.2017r., a wniosek o prawo do ekwiwalentu należy zgłaszać do końca I kwartału roku, w których ekwiwalent ma zostać wypłacony po raz pierwszy.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji. Wskazała, że mąż I. M. miał prawo do wypłaty ekwiwalentu wraz z emeryturą. Wskazała, że mąż zmarł nagle, co spowodowało problemy zdrowotne u ubezpieczonej, które nie pozwoliły jej na załatwienie wszystkich formalności, które do tej pory załatwiał mąż.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona J. M. od 1 czerwca 2017r. uprawniona jest do renty rodzinnej po zmarłym mężu I. M., emerytowanym pracowniku PBSz B..

I. M. był uprawniony do emerytury od 1995r.

Organ rentowy, po rozpoznaniu wniosków I. M., kolejnymi decyzjami, przyznał mu prawo do ekwiwalentu z tytułu bezpłatnego węgla za lata 2006-2007, 2008-2009, 2010-2011, a następnie za lata 2012-2016 prawo do ekwiwalentu zostało przyznane bez konieczności składania wniosków w związku ze zmianą art.7 ustawy z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, o czym organ rentowy poinformował męża ubezpieczonej pismem z dnia 13 stycznia 2012r.

W dniu(...) mąż ubezpieczonej zmarł.

W dniu 8 listopada 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2017.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: akta organu rentowego).

Dane wynikające z akt organu rentowego Sąd uznał za kompletne i wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy. Stan faktyczny jest niesporny pomiędzy stronami.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zasady i sposób realizacji spornego świadczenia reguluje ustawa z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (t.j.Dz. U.z 2016r., poz.1192). Przepis art. 2 pkt 1 tej ustawy wprowadza definicję legalną pojęcia „osoby uprawnionej”. Według niej, przez „osoby uprawnione” należy rozumieć „emerytów i rencistów mających ustalone prawo do emerytury lub renty, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót górniczych lub przeszli na emeryturę lub rentę z tych przedsiębiorstw oraz wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych, uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21.12.1991r. i którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 01.01.2007r., a po dniu 31.12.2001r. nie pobierali ekwiwalentu”.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, że od nabycia prawa do emerytury, tj. od 1995r. do chwili śmierci, mąż ubezpieczonej I. M. - pobierający emeryturę górniczą - zachował status „osoby uprawnionej” w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym. Również bezspornym jest, że organ rentowy pismem z dnia 13.01.2012r. poinformował go, iż w związku ze zmianą art.7 ustawy z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych-osobom, którym ZUS wypłacał ekwiwalent na wniosek zgłoszony przed dniem 1.01.2012r. ekwiwalent w latach 2012-2015 zostanie wypłacony bez konieczności złożenia kolejnych wniosków o jego wypłatę.

Poza sporem jest też, że związku z tym ZUS już bez dalszych wniosków I. M. decyzjami z dnia 1.03.2012r., 1.03.2013r, 1.03.2015r. i następnie decyzją dnia 29.03.2016r. przyznał mu prawo do ekwiwalentu z tytułu bezpłatnego węgla za kolejne lata do 2016r. włącznie.

Kwestią sporną jest natomiast ocena, czy - zgodnie z przepisami ustawy o ekwiwalencie pieniężnym - warunkiem koniecznym dokonania wypłaty ekwiwalentu za 2017 rok wdowie po zmarłym emerycie górniczym J. M. było złożenie przez nią wniosku zawierającego żądanie wypłaty ekwiwalentu w terminie wynikającym z art. 7 ust. 6 pkt 2a ustawy, tj. do końca I kwartału 2017 roku. J. M. swój wniosek złożyła 8 listopada 2017r.

Rozpoznając sprawę należy zwrócić uwagę na rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04.04.2014r., sygn. akt I BU 13/13, LEX nr 1483567, w którym wskazano, że do zastosowania art. 8 ust. 1 ustawy z 2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, wystarczające jest złożenie przez emeryta górniczego przed śmiercią pierwszego wniosku o wypłatę ekwiwalentu, bez konieczności złożenia wniosku o wypłatę za następne lata.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że dla dokonania przez organ rentowy wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, który przysługiwałby mężowi odwołującej za 2017 rok, gdyby żył, nie zachodziła konieczność złożenia przez niego kolejnego (odrębnego) wniosku o wypłatę świadczenia za sporny okres, bowiem podstawą dokonania takiej wypłaty byłoby uprzednie złożenie przez niego wniosków o wypłatę ekwiwalentu za okresy wcześniejsze.

W konsekwencji przyznania prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla I. M., również prawo to nabyła wdowa po nim, gdyż jej uprawnienia są pochodną uprawnień męża. Z momentem nabycia prawa do renty rodzinnej przeszły na nią również uprawnienia z tytułu ekwiwalentu pieniężnego, będącego dodatkowym świadczeniem związanym z rentą rodzinną. Tym samym, nastąpiła ciągłość skutków pierwotnego wniosku o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, złożonego przez zmarłego męża. W konsekwencji nie było konieczności ponownego składania wniosku o wypłatę, albowiem cały czas wypłacany jest ekwiwalent pieniężny przynależny I. M.. Takie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie o tożsamym przedmiocie sporu (sygn. akt. III AUa 2040/15, wyrok z 6.07.2016r.) i tutaj Sąd w pełni podziela ten pogląd.

Podkreślić nadto należy, iż ubezpieczona stała się osobą uprawnioną do pobierania ekwiwalentu w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 1 ustawy z 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla... od 1 czerwca 2017r., gdyż od tej daty uprawniona jest do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Zauważyć także należy, że uzasadnione wątpliwości budzi sposób poinformowania ubezpieczonej o przysługujących jej prawach w związku ze śmiercią męża - udzielonych przez pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Stosownie bowiem do art. 9 k.p.a. - organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, w tym celu udzielają im niezbędnych informacji. Skoro, w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla ubezpieczonej z tytułu prawa do bezpłatnego węgla konieczne było złożenie wniosku, to niewątpliwie pracownik ZUS winien o tym poinformować ubezpieczoną w chwili składania przez nią wniosku o rentę rodzinną.

W tym zakresie Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w wyroku z dnia 6 lipca 2016r. sygn. akt. III AUa 2040/15 .

Z tych względów Sąd w pkt. 1 wyroku, z mocy art. 477¹⁴ §2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał J. M. prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 1 czerwca 2017r. do 31 grudnia 2017r., tj. od daty nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

W pkt. 2 z mocy art. 477¹⁴ §1 kpc Sąd oddalił odwołanie w pozostałej części uznając, iż prawo do ekwiwalentu za okres od 1 stycznia 2017r. do 31 maja 2017r. ubezpieczonej nie przysługuje, gdyż nie była w tym okresie „osobą uprawnioną” w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 1 tej ustawy z 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla...

SSR del. Renata Stańczak